

Мали број пољопривредника користи ову могућност

Момировић: Морамо им обезбедити предвидивост

Заједничким активностима са Продуктном берзом Нови Сад обезбедићемо предвидивост за наше пољопривреднике. Пољопривредницима је доступна могућност ефикасног осигурања цена житарица и уљарица коришћењем фјучерс тржишта, док је производ још увек на њиви у самој фази производње, истакао је министар трговине Томислав Момировић након одржаног састанка.

- Сигурност у погледу цена пољопривредних производа је од великог, ако не и од пресудног значаја за српски аграр. Констатовали смо на састанку да се промене цена житарица и уљарица на светском тржишту рефлектују и на Србију, као и да се осцилације цена могу очекивати и у наредном периоду услед климатских промена које имају утицај на обим производње. Сваки пољопривредник који буде желео може преко Продуктне берзе осигурати цене за своје производе кроз фјучерс тржиште. Ово је јако важно јер омогућава пољопривредницима да предупредити било какву непредвидивост и осигурају сигуран приход за своје производе. Министарство трговине ће наставити са улагањима које ће довести до подизања организованости и безбедности нашег тржишта - рекао је министар Момировић.

Централна тема састанка са менаџментом Продуктне берзе Нови Сад била је везана за могућности српског аграра у обезбеђивању цене житарица и уљарица у будућем периоду на робним берзама.

- Мали број пољопривредника користи наведену могућност услед недостатка познавања поступка осигурања цена и Министарство трговине ће заједно са људима из Продуктне берзе и експертима у овој области покренути системску, континуирану едукациону кампању везану за начине осигурања цене житарица и уљарица на постојећим терминским тржиштима - истакао је министар Момировић.

На састанку су разматране и договорене активности које ће Министарство трговине спроводити са Продуктном берзом Нови Сад у циљу унапређења ефикасности и сигурности робно-берзанског трговања у Србији.

Фото: Ђорђе Крстић, МУСТ
бизнис.курур.рс

Цивилно друштво у Србији креће се у зачараним круговима

Готово 40.000 регистрованих организација цивилног друштва у Србији суочава се са низом проблема који су осветљени новим истраживањем Београдске отворене школе

Београд, Ниш, Нови Сад, Ужице, Бор, Рековац, Пландиште, Трговиште, Топола, Ђуприја, Сјеница, Врање - у свим овим, али и многим другим градовима и општинама широм наше земље постоји мање или веће цивилно друштво које се суочава са бројним проблемима и које се кроз активизам и заговарање залаже за њихово решавање и унапређење квалитета живота у заједници. Организације цивилног друштва претежно делују на локалу, пре свега у урбаним срединама и већим регионалним територијама широм Србије, са концентрацијом у Војводини и београдском региону - то потврђују и резултати истраживања „Зачарани кругови - праксе, препреке и потребе организационог развоја организација цивилног друштва у Србији“, које је недавно спровела Београдска отворена школа (БОШ) у оквиру програма „ЕУ Ресурс центар за цивилно друштво у Србији“.

Истраживање је било фокусирано на мапирање тренутних капацитета организација цивилног друштва и давање препорука шта је све потребно како би организације оствариле своје визије развоја и утицаја на окружење у којем делују. Иако управо окружење за деловање организација цивилног друштва није на задовољавајућем нивоу, тренд пораста организација цивилног друштва је константан и приближава се броју од 40.000 регистрованих.

Резултати показују да приступање Србије Европској унији чини део активности великог броја анкетираних организација (67%) и оне су добро информисане о политикама ЕУ које се односе на области у којима делују. Углавном су то теме из области образовања, науке и културе, затим заштите животне средине, владавине права, безбедности и транспарентности и, коначно, социјалне политике и запошљавања. Ове организације

се баве наведеним темама пре свега кроз јавно заговарање, затим образовање и истраживања јавног мњења.

Снажно цивилно друштво доприноси демократизацији друштва, оснаживању институција, унапређењу владавине права и усклађивању националних политика са европским стандардима, што су све кључни елементи процеса европских интеграција. За Србију је у процесу приступања ЕУ од великог значаја да што више укључи организације цивилног друштва, уважи њихове примедбе и омогући им да директно утичу на креирање политика, како на националном, тако и на локалном нивоу. Међутим, како би њихов удео у европским интеграцијама био још видљивији, потребно је да организације у што већој мери буду оснажене како људским и финансијским ресурсима, тако и компетенцијама у областима јавног заговарања, писања пројеката, резилентности на промене, комуникација са грађанима, али и са привредом и доносиоцима одлука.

С тим у вези, програм „ЕУ Ресурс центар за цивилно друштво у Србији“, којим координира Београдска отворена школа уз подршку Делегације ЕУ у Србији, има за циљ да пружи допринос кроз креирање подстицајног окружења за цивилно друштво и активно учешће недржавних актера у процесима доношења одлука.

У оквиру програма подршке ЕУ Ресурс центра одређено је више од 2,2 милиона евра директне подршке за преко 300 организација цивилног друштва, али и за неформалне групе грађана које тренутно спроводе 80 пројеката широм Србије. У наредном периоду, осим стално отворених позива за финансијску подршку, менторстава, тренинга и обука, ЕУ Ресурс центар наставиће да подржава развој организација цивилног друштва, умрежава и повезује различите актере, али и да указује на неопходност децентрализације, како би потребна подршка и жељене промене стигле до сваког места у нашој земљи.

Изабрано ново општинско руководство

На конститутивној седници Скупштине општине Младеновац, већином гласова одборника, за председника Скупштине изабран је Драган Вукадиновић, а за заменика председника Зоран Стевановић.

Скупштинском већином за председника Градске општине Младеновац изабран је Богдан Вуксановић, а за заменика председника Сузана Васић, као и девет чланова општинског Већа – Дарко Ђебић, Дејан Нинковић, Стефан Ивановић, Вељко Лукић, Снежана Адамовић, Ана Андонов, Дејан Вићовац, Дејан Ивковић и Слађана Илић.

Говорећи о пројектима од значаја за општину Младеновац, Вуксановић (на *фотографији*) је нагласио да ће обавеза новог општинског руководства бити да, пре свега, настави са реализацијом започетих пројеката али истовремено и интензивно ради на новим инвестицијама.

„Све што је до сада урађено ствара нам обавезу и додатну одговорност да у предстојећем периоду урадимо још боље ствари, да радимо на развоју Младеновца у сваком сегменту и да наша општина из године у годину буде све боље место за живот. Верујем да сам изабрао тим који ће остварити све зацртане циљеве. Спреман сам да заменим свакога ко на том путу посустане и не испуни очекивања. Само тимским радом, са потпуном посвећеношћу, можемо да реализујемо планиране пројекте. Зато захтевам од сваког члана Већа, од свих сарадника, да пружи 100% својих капацитета. Нећемо штедети снагу у борби која нас чека и сваки дан мандата који нам поверите бићемо посвећени томе да створимо још бољи Младеновац, јер Младеновац је наша кућа, наш дом, рекао је између осталог у свом експозеу председник Градске општине Младеновац, Богдан Вуксановић.

„Храна за све” на 14 локација широм Србије

У циљу пружања неопходне помоћи у храни онима којима је она најпотребнија, трговински ланац „Макси” покренуо је програм директних донација вишкова хране грађанима. У сарадњи са волонтерима Банке хране Војводине и фирме Smurfit Карра, „Макси” је започео свакодневну поделу бесплатних пакета хране на укупно 14 локација широм Србије.

У Београду је одређено седам пунктова за поделу, два су у приградским општинама Обреновцу и Младеновцу, док су остале локације у Новом Саду, Сремској Митровици, Шапцу, Пожаревцу и Старој Пазови. Подела хране се свако вече организује на другој локацији тако да месечно четири пута буде на свакој од 14 позиција.

У хуманитарним пакетима је дневно пециво, воће и поврће, као и друге суве намирнице којима се приближава истек рока трајања или којима је оштећена оригинална амбалажа. Реч је о иновативном приступу који се први пут спроводи у нашој земљи и који је мотивисан одговорним располагањем вишковима хране, као и бригом за заједницу и грађане којима је неопходна додатна подршка.

„Ова иницијатива много значи нашим корисницима, јер им свакодневно пружа неопходну подршку у храни и умногоме им олакшава живот. Веома смо захвални Махи-ју што је препознао значај теме вишкова хране и покренуо ову племениту причу. Без њих, али ни без наших партнерских организација, које су несебично укључене, храна не би стигла до оних којима је заиста потребна. Посебно смо поносни на наше волонтере који са великом посвећеношћу и љубављу пакују и дистрибуирају ове пакете, што додатно доприноси успеху читаве иницијативе и јача осећај заједништва”, рекао је Срђан Будимчић, оснивач Банке хране Војводине.

Локације за директну поделу хране у приградским општинама: **Недељом од 20 часова: Младеновац, Краља Петра I 250 (код Макси супермаркета)**

Младеновачки планинари кренули у освајање врхова Маглића

Председник Градске општине Младеновац Богдан Вуксановић испратио је, у четвртак, 11. јула, групу младеновачких планинара, чланова Планинарског клуба „Гребен”, који су кренули у освајање врхова планинског масива Маглића у Републици Српској.

Вуксановић им је пожелео срећан пут и да успешно окончају и ову експедицију. Уједно је нагласио да ће општина увек стајати из њих и подржавати све њихове подухвате и акције.

Одржан 22. Међународни фестивал фолклора

У недељи за нама у Влашкој је држан традиционални, Међународни летњи фестивал фолклора под називом „Влашка 2024“. Као и до сада, Влашка је била домаћин како многим европским земљама, тако и земљама са других континената. Квалитет није изостао ни ове године, јер су ансамбли дуго бирани и дошле су само професионалне групе. Време нас је по први пут послужило и све три вечери одржане су на летњој сцени.

За навечерје фестивала добродошлицу нашим гостима у Србију, Младеновац и Влашку пожелело је АКУД „Бранко Красмановић“ из Београда одржавши целовечерњи концерт. Првог дана фестивала учеснике је примио председник Градске општине Младеновац Владан Глишић, затим су гости у својим изворним ношњама продефиловали улицама Младеновца и имали кратак наступ на градском тргу где смо већ тада видели да је публика била одушевљена и да ће сви доћи у Влашку.

На церемонија отварања присутнима обратио члан организационог одбора и уметнички директор КУД-а „Шумадија“ Стефан Јеремић, а фестивал отворио председник општине Владан Глишић. Прве фестивалске вечери наступали су ансамбли из Костарике, Ирске, Северне Македоније, Грчке, Републике Српске и домаћини КУД „Шумадија“ из Србије.

Другог фестивалског дана уживали смо на базенима спортско рекреационог центра „Фламинго“ који су омогућили бесплатно купање за све учеснике и тако дали себи мало одушка и провели пријатан дан са нашим гостима. Увече на летњој сцени публика је имала прилике да види професионални ансамбл из Бугарске, Шпаније, Грчке, Северне Македоније, Републике Српске и домаћина Влашке.

Трећи фестивалски дан био је динамичан и пун разних активности. Групе су ишле у посету нашој престоници где су обишли Калемегдан и Кнез Михаилову улицу, а по повратку у Влашку посетили смо нашу локалну цркву. За то време, оста-

ли су вредно радили на припреми манифестације „Од предака за будућност“. По завршетку програма, сви гости су имали прилике да пробају традиционална јела и пића која су припремиле вредне момаћице из Влашке. Слика хране, начина послужења, специфична српска јела и аутохтона пића стигла је до Средње Америке, Ирске и Шпаније, што је доказ да смо били добри домаћини а гости су имали пуно лепих речи на организацију фестивала. Нису могли да схвате да село од 2.500 душа може успешно да организује овако захтеван фестивал.

Вечерњи концерт, уједно и завршни дан фестивала био је један од квалитетнијих на овом фестивалу. То вече наступиле су све групе које су дошле на наш фестивал. На публику је највећи утисак оставио ансамбл из Кострике који су успели да донесу ритам, врео дух и узаврелу крв Латинске америке у Влашку. За крај програма разменили смо поклоне са гостима и пожелели им срећан пут кући, а чланови нашег првог ансамбла извели су најатрактивнију кореографију „Врањанска свита“ и два пута одиграли на бис. Сви су устали и аплаудирали, а за сам крај прскалице које су се упалиле додале су ту чар и биле као шлаг на торти. Пре повратка кући сви смо се забављали на журци у дому културе и тако завршили један и више него успешан фестивал. По нашим проценама фестивал је пратило скоро десет хиљада гледалаца а оцена публике је да је то један од најуспешнијих у последњој деценији. Хвала свима који су били и видимо се следеће године. Ваши Шумадинци.

Викијор Тогоровић

Савешти за пољопривреднике

Пепелница: појава, распрострањеност и штете

Пепелница (*Erysiphe graminis*) стрних жита је стално присутна болест у нашем региону. То првенствено зависи од осетљивости гајених сорти и од услова гајења пшенице. Заражене биљке су мање у порасту, отежана им је фотосинтеза што доводи до смањења приноса и погоршања квалитета зрна. Болест се развија при умерено топлом, сувом и ветровитом времену. Значајне штете настају и на јечму.

Симптоми болести

На почетку развоја болести симптоми су тешко уочљиви. Најпре се зараза врши на доњем делу стабла где је усев најгушћи. Након тога захвата лист и шири се постепено ка горњим деловима биљака. На зараженим местима развија се бела пахуљаста навлака. При јаким заразама и клас може бити заражен.

Циклус развоја

Примарна зараза пепелницом догађа се у јесен, а зараза може да се оствари и у пролећном периоду па све до млечне фазе зрелости. Благе и кратке зиме погодују презимљавању болести на младим биљкама, а супротно томе ако је зима оштра и дуга, а пролеће хладно и влажно пепелница слабо напредује. Ако је током марта и априла време топло и суво пепелница се интензивно развија. Ако је предкултура такође била пшеница болест ће се знатно раније развити. Такође треба напоменути да због могућности јесење заразе код ранијих рокова сетве могућ-

ност заразе је знатно већа. Већој зарази доприноси и гушћи склоп сетве, онда ђубрење азотним ђубривима повећава ризик од заразе, док калијумова ђубрива смањују заразу.

Мере заштите

Од превентивних мера треба сејати мање осетљиве сорте, затим водити рачуна о плодореду, оптималан рок сетве (не сејати пшеницу у првим роковима). Хемијско сузбијање пепелнице треба вршити ако се процени да ће зараза прећи на горњи део биљке лист заставичар и клас. Третирање семена такође може смањити потенцијал заразе. Од фунгицида користе се препарати са две активне материје које уједно штите усев и од других оболења (рђе, пегавости лишћа и фузариозе класа). То су фунгициди на бази: Tebukonazol (Akord, Orius 25 EV, Tebukon 250 EV), difenokonazol (Sekvenca, Score).

Д-р инж. заштите биља,
Марија Миленковић, ПССС Београд

Савешти за власнике ђаса

Набавка пса (6)

Колико кошта нормално држање пса? Трошкови држања пса зависе од његовог узраста, величине, укупног здравственог стања, квалитета његове исхране, опреме коју ћете користити, а у неким случајевима и од тога где живите. Што се тиче штенета, од тренутка када дође у ваш дом, требало би да рачунате да ћете морати да га одведете до ветеринара како би га прегледао и установио његово здравствено стање. Уколико није ревакцинирано то ћете морати урадити, затим га претходно очистити од унутрашњих и спољних паразита, вакцинирати против беснила, микрочиповати... Наравно, мораћете да му купите или сами направите пригодну постељу, купите огрлицу, поводац, четку и чешаљ, чиније за храну и воду, понеку играчку, а ако ће боравити на-

пољу и - кућицу. На све то, када додате новац који ћете потрошити на гранулирану или конзервисану храну за штенад и младе псе, витамине и друге суплементе - добићете оквирну суму која, опет, ни за наше услове није претерана. Када је реч о нормалним трошковима држања одраслог пса, рецимо, средње величине, они су, мање-више ис-

ти. Иако сада немате оне иницијалне трошкове, морате знати да ће ваш зрели пас сада јести више него штене, да ћете и даље морати једном годишње обавезно да га вакцинишите, чистите од паразита два до три пута, водите понекад код ветеринара... Све у свему, по слободној процени, а узимајући у обзир само претходно речено, годишње држање таквог пса, у Србији, коштало би вас између 300 и 450 евра годишње, па прерачунајте колико је то у динарима. Ову бројку, свакако, схватите само оквирно и условно. Она не укључују трошкове који се могу односити на болести пса, његове повреде и лечења, али ни оне које су тичу евентуалне обуке пса код професионалног дресера, трошкове скопчане за одлазак на кинолошке изложбе, путовања, парења...

(Наставиће се)
Душан Мариновић www.natura.rs

Ограничење за возаче до 25 година старости

Месецима уназад Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Министарство унутрашњих послова раде на изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја са циљем да се број саобраћајних незгода сведе на минимум. Једна од новина ће бити и ограничење снаге мотора за возаче до 25 година. „Ми инсистирамо на томе да се, када су у питању особе до 25 година, ограничи број коњских снага које могу да возе за шта за сада постоји ограничење за пробну возачку, али ово ограничење треба да се прошири на године живота. Желимо да број настрадалих смањимо на минимум, а сведоци смо нажалост ситуације да велики број младих гине управо из разлога јер користе аутомобиле које не умеју да возе са својим возачким искуством“, казао је Директор Комитета за безбедност саобраћаја Дамир Окановић. Навео је да су пре око десет година уведена поменута ограничења за младе возаче, односно за оне са пробном возачком дозволом, као и ограничења у погледу времена кад не сме да се управља возилом.

Према његовим речима од 2018. године уведено је и ограничење у погледу броја лица која смеју да се возе у возилима. „Ми за све то време нисмо извршили ниједну анализу тих мера да бисмо могли да их проширимо на нова ограничења. Безбедност младих возача се постиже ограничењима али се постиже и учењем и образовањем са тим што је моје мишљење да тренутно много већи простор за унапређење младих возача имамо у сфери учења и образовања него у сфери ограничења, односно принуде“.

Према његовим речима, треба извршити реформу система обуке возача која се, ка-

ко наводи, није променила десет година. „Обука возача је зрела за промену јер се наш систем обуке возача своди на вештину управљања возилом (да научиш како се врти волан, да даш гас, стиснеш кочницу и слично), а при томе се то ради у потпуно нереалним условима. То се све ради у условима неке вожње која нема пуно додирних тачака са оном вођом која чека возача кад добије возачку дозволу“, казао је Окановић. Истакао је да се са друге стране, што се тиче теоретске обуке, ту се све своди на познавање прописа а нема говора о самој безбедности саобраћаја.

Сврха знања које возач треба да добије јесте да зна због чега се везује сигурносни појас и које су последице невезивања сигурносног појаса. „Возач треба да научи које су најчешће опасне ситуације у саобраћају није довољно само рећи да је нешто забрањено него треба и да се објасни због чега је то тако. Имамо тестове са око 3.500 питања од којих је више од једне половине потпуно непотребна. Шта ће у тестовима питање колика је казна за неки прекршај или колико важи регистрациона налепница. То не утиче на ризик да ли ће неко да погине у саобраћају. Оптерећујући кандидате непотребним питањима склања им се фокус са питања која су на испиту битна и са онога што заиста треба да знају кад се дају за волан, односно у аутомобил“. Процес образовања и учења младог возача не треба да почне оног тренутка кад он уђе у ауто-школу већ од малих ногу. Ми и сад не знамо какве резултате дају мере принуде, закључио је директор Комитета за безбедност саобраћаја Дамир Окановић.

М.Г. у сарадњи са Аџенцијом за безбедност саобраћаја

Сунчаница код деце

Неопходно је да се током врелих летњих дана морамо на адекватан начин заштити од топлоте! Температуре су јако високе, зато педијатри упозоравају све родитеље да морају предузети одређене мере како би заштитили своје малишане од сунца, јер су врло осетљиви на изложеност зрака. Дечја кожа је неупоредиво нежнија и много више подложнија сунчаници у односу на одрасле особе. **Шта је сунчаница?** Дуже излагање главе сунцу доводи до сунчанице, посебно када је потиљак директно на високој температури и под утицајем сунчеве топлоте. Наше тело се хлади радом кардиоваскуларног система и знојењем. Како би знојење било ефикасније за време великих врућина кроз кожу протиче знатно већа количина крви која хлади тело и тако штити своје најважније органе, посебно мозак. Ако несмотрено излажемо главу утицају сунца, температура у глави се знатно повећава. Тело настоји да расхлади мозак тако што више хладне крви упућује у главу. Тиме долази до ширења крвних судова мозга и до наглог повећања његове запремине. То утиче на појаву симптома који су јако слични потресу мозга и нису нимало безазлени. Озбиљни случајеви сунчанице се могу завршити несвестицом па и коматозним стањем.

Симптоми који се никако не смеју игнорисати су: Умор, поспаност, слабост, главобоља, мучнина, повишена температура, сува и црвену кожа, вртоглавица (несвестица), осећај немира, повраћање, зујање у ушима, поремећај вида, пулс је убрзан, а дисање плитко и убрзано, повећано знојење путем ког се губи знатна количина течности и минерала, нарочито калијума, који је веома важан за све биохемијске процесе у организму, посебно у мозгу.

Особу са оваквим симптомима морамо одмах сместити у хладовину или у расхлађену, затамњену просторију и раскомотити је. Важно је постепено расхлађивање лаганим поливањем водом и стављањем хладних облога са ледом на потиљак и главу све док се температура не врати у нормалу. Телесну температуру требало би стално контролисати, те уколико не спада, попиту одговарајући лек за снижавање. Педијатри, такође, препоручују туширати дете млаком водом.

Човеку погођеном сунчаницом треба давати хладне напитке, али никако кафу и алкохол. У тежим случајевима губитка свести, појаве конфузије и поспаности потребно је што пре позвати лекара. Код неке се деце може бити уочена нагла промена расположења, а овај знак родитељи врло ретко повезују са сунчаницом. Међутим, у већини случајева симптоми су мање уочљиви.

Мр Рх Биљана Муџавцић

Младеновачки пул спонзора за светлију фудбалску будућност

Иако су теоретичари спорта одавно спортски догађај дефинисали као радњу и место на којем се одмеравају противници и да је резултат мерило сопствене вредности, такво поприште борбе за бодове и што бољи пласман, у савременим токовима постало је и излог прозвода. Свесни тога, новоименовани челни људи ОФК Младеновца као један од приоритета поставили су остварење успешне пословно-техничке сарадње са локалним привредницима. Примарни такмичарски циљ је – виши ранг, пласман у Српску лигу, али и искорак ка степену који води тамо где се клуб из града подно Космаја такмичио у пет наврата, представљао тврд орах за данашње суперлигаше попут нишког Радничког, крушевачког Напретка, суботичког Спартака, лучанске Младости... Да ли је Прва лига Србије била сан или јава показаће време кад се за неколико година буду уназад враћала сећања, прелиставали клупски списи...

Није тајна да је клуб искључиво зависио од помоћи Градске општине, али тешко ће ко изустити да је било и „локалних баја“ који би да се питају са позиције власти, постављају тренере, преговарају са играчима, гледају да се „уграде“ у обештећењима ако појединац жели да промени средину. Били су и господари клупске касе, тако да се између осталог новац од трансфера Алексе Терзића разлетео као сапунски мехури и завршио ко зна у чијим џеповима. Не треба заборавити да је одувек било „репова“ који су се вукли из прошлости и да су се се нова руководства сусретала са великим дуговима за разноврне судске спорове, неисплаћену утрошену електричну енергију, одржавање терена... ОФК Младеновац је званично започео припреме за нову сезону, а клупска управа на челу са председником Бојаном Ралићем кренула је у успостављање пословне сарадње са привредницима. Није тајна да је претходне сезоне посета била на минимуму и да се због скраћења лиге пролазом „кроз иглене уши“ зонашки општанак изборио освајањем седмог места. Младеновчани су били тако близу, а тако далеко, како до Српске лиге, тако до назадовања у Прву београдску лигу. Једини извор финансирања била је ГО Младеновац која је помогла рад сениорског тима, али и две млађе селекције.

Нови људи и нове идеје, а једна која би представљала осовину на пољу маркетинга свакако је да се на стадиону направи пул спонзора који ће добити рекламу на друштвеним мрежама, лого на панелу за интервјуе, спонзорску карту за бесплатан улаз на стадион... Не треба заборавити да су се прошле године посредством јутјуб канала Фудбалског савеза реализовали и директни преноси утакмица са Селтерса што потенцијалним спонзорима такође може допринети још бољем пласману својих услуга. Воља постоји као што увек и доза скепсе зна да представља кочницу на путу до поверења и узајмне сарадње. Како је спонзорство на свим странама света битан извор финансија спортских клубова онда је разумљиво опредељење да клуб не зависи само од општинске касе већ маркетинга и сарадње са локалном привредом.

Почетком недеље успостављени су контакти, заказани састанци у циљу упознавања привредника са актуелном ситуацијом. Очигледно да су ОФК Младеновцу одлучни да крену модерним фудбалским токовима, остаје само да се види динамика процеса изградње поверења од које би обострану корист имали лигаш са Селтерса, сви они дечаки који ће тренирати у омладинској школи, првотимци сениорског састава, публика и наравно спонзори.

Драган Николић

Лука Великић на Селтерсу

Лука Великић (23) (гесно, на фојтографији са његовим колегом клуба Бојаном Ралићем), бивши репрезентативац млађих селекција Србије, изданак омладинске школе Црвене звезде, учесник Лиге шампиона младих тимова, фудбалер са завидном минутом у шпанском омладинском првенству где је наступао за Валенсију и Осасуну Б, бивши првотимац суперлигаша Колубаре и Радника, ужичке Слободе и Омладинца (НБ) ново је појачање ОФК Младеновца. Словио је за једног од талентованијих у својој генерацији, пружао запажене игре у дуелима омладинске Лиге шампиона, наступао у дуелима са вршњацима из ПСЗ, Ливерпула и Наполија, што није промакло скаутима тако да је уследио договор са Црвеном звездом и његов одлазак, најпре у академију Валенсије, а затим у Памплону где је играо за Осасуну Б.

Након двогодишње фудбалске епизоде вратио се у Србију, тачније у Колубару где је због повреде пропустио већи део првенства, а затим је прешао у Радник за који је наступао у српском елитном рангу. Следили су ГФК Слобода и кратка епизода у Омладинцу (Нови Бановци).

Председник Бојан Ралић и потпредседник Горан Милић, свесни да од младог играча корист могу имати како клуб са Селтерса, истрајали су у својим намерама да нађу заједнички договор тако да је ОФК Младеновац јачи и за трећег фудбалера који је окусио „барут“ суперлигашке фудбалске сцене.

Драган Николић

Пријатељска утакмица

ОФК Младеновац - Смедерево 1924 0:2 (0:0)

Стадион Селтерс. Гледалаца: 100. Судија: Александар Нововић (Младеновац). Стрелци: Уремовић у 83. и Бојанић у 86. минуту (аутогол).

ОФК МЛАДЕНОВАЦ: М.Ђорђевић, Стевановић, Матејић, Рајковић, Булат, Д.Јовановић, Стојановић, В.Ђорђевић, Крстић, М.Јанковић, Максимовски. Играли су и Ристовић, Миловановић, Чочај, Бојанић, Макић, Милетић, С.Обрадовић, Вукмировић, Н.Обрадовић, С.Јанковић, Прерадовић.

СМЕДЕРЕВО 1924: Јовић, А.Марковић, Видовић, Костић, Игњатовић, Рашљанин, Бачанин, Милисављевић, Павлица, Л.Марковић, Грбић. Играли су и Станковић, Ђорђевић, Цветковић, Јовановић, Лукић, Благојевић, Каи, Хајдуквељковић, Аврамовић, Кнежевић, Јан, Уремовић, Ђошић.

У првом полувремену прве припремне утакмице, младеновачки зонаш је борбеном игром добро парирао искуснијем прволигашу. Смедеревци су после пола сата игре извели школски пример контрапада. Л.Марковић је изашао сам испред М.Ђорђевића, а овај му је ногом одбранио приземни шут. У наставку меча, тренери оба тима пружили су шансу резервистима и играчима на проби, који су задовољили залагањем. Хајдуквељковић је у 83. минуту лепо успео Уремовића који је прецизним ударцем савладао Ристовића. Три минута касније, Бојанић је у намери да отклони опасност од гола послао лопту у сопствену мрежу. М. Б. В.

Утицај климатских промена на биодиверзитет у Србији

Еволуција није процес који се дешава током ноћи и она увелико зависи од моћних генетичких комбинација између јединки у популацији. То значи да што је мање моћних комбинација, то је мања вероватноћа да ће се наћи комбинација која може да преживи услове који ће доћи са климатским променама.

Зашто је биодиверзитет важан за нас? Људи често заборављају колико су нам сви екосистеми битни. Нису само лепа гледања, већ су и дом различитим лековитим биљкама, важни учесници у регулацији воде и ваздуха, налазиште сировина... Климатске промене убрзано мењају услове на стаништима терајући биљке и животиње да се брзо адаптирају или мигрирају, а ако нису довољно брзе изумреће. Промене које се сада дешавају су много брже него што врсте могу то да испрате својом еволуцијом, то јесте суштина овог проблема. Осим климатских промена директан људски утицај драстично утиче на стање екосистема. Увођење инвазивних врста, ђубрење различитим пестицидима, исушивање мочвара, преградњом река неповратно мења станиште и угрожава врсте која га називају домом. Климатске промене се већ дешавају и оно што можемо сада да урадимо јесте да их ублажимо и да тиме омогућимо више времена биљним и животињским врстама да се прилагоде на нове услове. Важно је и да зауставимо најтеже последице које би могле да имају катастрофалан утицај на многе врсте, али и да обезбедимо станишта за потенцијалне нове врсте којима би могли да одговарају нови климатски услови. Очување природних станишта је од највеће важности заштите биодиверзитета и ублажавања последица климатских промена.

Биодиверзитет у Србији

Можда сте већ и знали да је Србија једна од водећих земаља у Европи по биодиверзитету. Лепо звучи, али шта то заправо значи? То значи да на релативном малом простору, који чини нашу земљу, живи већина врста који настају у Европу. Осим европских врста, Србија је позната и по ендемитима, врстама које су екстремно везане за своје станиште и не могу да опстану нигде другде. Врсте које су обележене као ендемити, постоје у специфичним условима, који смеју да варирају само у уском опсегу. Климатским променама би се нарушили услови станишта на које су ове врсте навикле и оне би заувек исчезле. Вероватно су вам познати ендемити попут Панчићеве оморике, Панћићевог скакавца, Рамонде... Ендемити су толико специфични за сваку државу, или поднебље, да често постају обележје државе. Климатским променама ова обележја се угрожавају.

Утицај климатских промена на биодиверзитет

Конкретан утицај климатских промена на станишта у Србији недовољно је испитан. То поизилази из тога да, са изузетком шума, не постоји детаљан списак свих станишта Србије, односно нису извршена ни основна мапирања типова станишта на националном нивоу. У Србији тренутно је препознато 1781 типа станишта. Битно је напоменути да нису сва станишта у истој мери угрожена климатским променама. Осим климатских промена директан људски утицај драстично утиче на стање екосистема. Знајући да тренд климатских промена јесте повећање температуре, промене у расподели падавина заједно са већом учесталошћу екстремних

климатских догађаја, као што су топлотни таласи, суше са повећаном опасности од пожара и поплаве, можемо издвојити следећа станишта као најугроженија: шумска станишта, водена и влажна станишта и високопланинска станишта.

Екосистеми опстају у стању динамичне равнотеже, сто их чини изузетно рањивим на климатске промене. Свака биљна и животињска врста има своје место и улогу. Међутим, у сваком екосистему постоје врсте од пресудног значаја за његов опстанак, те врсте се називају „кључним врстама“ (keystone species) и обично представљају предаторе у ланцу исхране. Нестанак кључних врста би довео до поремећаја равнотеже ланца исхране, па и самог екосистема доводећи га до немогућности да опстане као такав какав јесте.

Влажна станишта су дом 21 таксона, класификационих категорија, водоземаца. Водоземци, који су размножавањем везани за воду, су изразито угрожени од стране климатских промена. Водоземци су прилично везани за своје станиште, због своје танке коже већина њих мора да живи близу воде или макар на влажном простору. Они су такође и значајни биоиндикатори стања екосистема на којима се налазе, због тога их можемо сврстати у кључне врсте. Слично је стање и са гмизавцима чија биологија може бити значајан индикатор стања екосистема.

Шта ми можемо да урадимо?

Оно шта ми можемо да урадимо јесте да покушамо да заштитимо наше екосистеме редовним праћењем дефинисаних индикатора промена, оптималним коришћењем природних ресурса, едукацијом становништва, заштитом станишта и хитном применом мера адаптација на климатске промене ради ублажавања негативних последица. Такође треба да се изборимо да више предела буде под заштитом и да се да заштита подржава и поштује. Биомониторинг врста представља први корак у разумевању утицаја климатских промена на биодиверзитет и одређивање и спровођење мера за ублажавање негативних утицаја. Ипак, расположивост ових података у Србији, као и на глобалном нивоу је недовољна. Знамо за сигурно да се екосистеми мењају форсирани климатским променама, али и додатно експлоатацијом ради индустрије, енергетике, урбанизације, саобраћајне инфраструктуре, лова, итд. Будуће климатске пројекције указују на далеко повећану угроженост екосистема него што је данас видљива.

Оно што као појединци можете да предузмете је да засадите дрво у свом дворишту, да учите децу о екологији и како да се понашају према природи. Проведите више времена напољу и схватите колико нам је природа важна у свакодневници. Пустите дивље цвеће да расте или садите цвеће које ће привлачити пчеле. Остављајте воду за птице и сисаре. Пробајте својим малим делима да помогнете природи да процвета. Ако сте у могућности учествујте у биомониторингу. Човек може да живи у хармонији са природом. Ми јесмо потекли из природе и она ће нам увек бити дом. Зато треба и да чувамо наш дом. Само ми нашим гласом можемо да утичемо на одлуке државе и појединаца око нас. Треба да чувамо наше реке, да се брже боље пребацимо на одрживу енергију и да радимо на ефикаснијој производњи хране.

Извор: *Клима101*

Милосав Б. Влајић: Сећања учесника Ајрилској райи и заробљеника Војске Краљевине Југославије из младеновачкој краја у Друјом свейском райу (1941-1945.)

У ноћима без звезда /24

Спасоје МИЛОШЕВИЋ (1919),
Мала Врбица

Појеле нас вашке и стенице

Трећи мај две хиљаде и друге године. Топло је, сунце скоро да жеже. А мој саговорник обучен као да нас је окувао лед. На вунени џемпер навукао је овчи кожух, а врат омотао дебелим шалом! Има шешир и чак два штапа. Седимо у дворишту његове куће на брегу, одакле се пружа изванредан поглед ка југоистоку, где се беласа младеновачка варош. Име му је Спасоје, презива се Милошевић. Речит је, добро се сећа, каткад и детаљише.

Регрутован сам у Младеновцу, род пешадија. Редовни кадар сам служио четрдесете у Урошевцу. Нисам одслужио цео рок, јер се заратило. Кад је дошо Немац и окупио државу, налазио сам се у Пећи. Командант батаљона ми је био мајор Душан Вукобратовић. Са мном су били Милисав Јешић из Кораћице и Раша Обрадовић из Парцана.

На фронт сам пошо са јединицом. Кренули смо према Тирани, да ударимо на Италијане. Ишли смо пешице ноћу, по тридесет километара. Било је ладно, били смо мокри, па смо заложили ватру и стали да се мал одморимо. Ту ми се одузела свест. Убацили су ме у камион са лебом, касније сам се осветио. Онда су ме сместили у шиптарску кућу. Сутрадан кад је свануло, видим шаторе. Одмакла наша јединица.

Стигнем некако јединицу и јавим се командиру. А он каже: „Озбиљно си болестан, не можеш да идеш, иди у Призрен у болницу”. Нисам мого даље. Наиђе један Албанац са коњем и каруцама. Одвезо ме за

тридесет динара. Био сам у униформи. У болници се јавим управнику. Дају ми кревет и болничко одело. Сутрадан је бомбардован Призрен. Управник каже: „Узмите своја одела и сналазите се, ко преживи, нека се јави опет”. Одем на оно место где сам оставио војску. Ту остала само слама. Погледам на друм, иде колона војске. Придружим јом се. Онда се укопамо у ровове, а после смо прелазили реку. Вода до појаса, држимо се један за другог, да нас вода не однесе. Командир Хрват построји све и каже: „Блокирани смо од непријатеља”.

Сместе нас у Ђаковицу у касарну. Пошто сам био болестан, одреде ме да будем стражар на капији. Иду пет немачки тенкова. Нису ме дирали. Нашли су тумача који је казо да ћемо ићи у Пећ по објаве. Одемо там поред манастира Дечана. Там војске ко мрава. Петнаест хиљада војника. На једну гомилу остављај пушке, на другу фишеклије. Наш батаљон иде као

за Приштину, па ће да нас пусту кућама.

Идемо пешке у пратњи десетине стражара Немаца. Имам температуру, види стражар да не могу да идем. Немац увати коњче и ја на њему, поред војске, дођем у Приштину. На караулама немачки стражари. Утоварају зоб, брашно и бурад са нафтом.

Био сам у кругу кад смо се пријављивали по народности. Кући су отишли они који су се пријавили да нису Срби. Један из Рогаче се пријавио као Црногорац.

У Косовском Митровици скупе све Србе. Ту смо провели десетину дана. Покушо сам да бегам са једним другом из Београда. Сакријемо се у кујну, поред казана. Оћеш, враже. Стражар са карауле сишо у кујну. Дрктимо ко зечеви. Оде он. Ајде да бегам. Не смем. „Па што си полазио?” - пита друг. Скинем цокуле. Сто метара од кујне до касарне. Стигнемо до пола круга. Овај кренуо у цокулама, стражар приметио, оспе рафал. Окрзне ме зрно. Вратимо се. Појави се немачка патрола у кругу. Срећом, увиђемо у другу собу. Укрили смо се ћебетом, прошли су.

После два - три дана покрет за Немачку. У воз, фургони „говедари”. Врућина, јун месец, воз је споро ишо. Неки исечу куке, из два вагона изађу, узму каменице и гађају стражаре, разбију им главе. Воз се заустави, одреде стражаре Немце.

Сад нема воде, нужда у наше чатурице. У Младеновцу сам избацио цедуљицу железничком скретничару. Овај однесе цедуљицу оцу, отац узме месо у касапници, са аутомобилом стигне у Топчидер и нађе ме. Дао је пакет тумачу да ми да. Тумач ми је реко да су Немци одузели храну и дао ми само сапун.

(наставак на страни 10)

Милосав Б. Влајић: Сећања учесника Ајрилској райи и заробљеника Војске Краљевине Југославије из младеновачкој краја у Друјом свейском райу (1941-1945.)

У ноћима без звезда /24

(наставак са стране 9)

Путовали смо шес дана и шес ноћи од Косова до Хамбурга. Село Зазел, команда 1811. Прво смо смештени у сталаг 10 б, после је био 11 а. Ту су били и Руси, Пољаци и Французи. Иљаде људи, много барака. Појеле нас вашке и стенице. После нам узели одела и испарили, а дали нам и другу ћебад.

Ко је сељак на село, радници у фабрику. Убацу нас у команду да радимо на селу. Ујутру нас постројили и позвали домаћине. Женска око 45 година показује прстом да изађем. Муж Клајнвод преминуо на фронту. Имала је ћерке Карлу и Вили и служавку Крејду. Лепо сам се са њима слагао. Гајио сам четири краве музаре и окопавао баштицу. Увече идем у лагер. Стражар нас доводи ујутру. Добијали смо десет марака за сапун и ималин.

Провео сам ту десет месеци. Добијо сам по две писме да се јавим кући. Добијали смо пакете од куће и од Енглеца и Бразилаца. Црвени крст нас је помогао... Називали су нас дивљацима. Газдарица пита да ли смо стварно дивљи. Видела њина војска женске које имају мреже на лицу. Они су то видели Шиптарке. Где је тај дивљи народ? Газдарица ми дала немачко-српски речник да учим језик.

Енглези и Американци су бомбардовали град па је служавка погинула. Довели су другу, заборавио сам јој име. Имала је испод двадесет година, нисмо се трпели. Оговарала ме да крадем, да не радим. Тражио сам премештај и добио га. Преместу ме код команданта села. Мрзео је Србе. Имао је деведесет крава музара. Ни један заробљеник није дуго издржао код њега. Тукао и је. Био сам ту само месец дана. Код њега смо били нас тројица заробљеника и једна Пољакиња служавка. Било је 400 кокошију. Имали смо довољно хране, ал ја понесем и другима. Понесем двадесет и пет комада јаја у лагер, да људи не једу репу.

У колица сам простро цак и покрио корпу са јајима. Ту је била и моја торба са заробљеничким бројем 108401. Газда Атуло Шмит узме торбу. „Носим газ-

дарици” - кажем. А он ће: „А што си покрио?” Удари ми шамар. Није смео да ме туче. Пређем поток преко њуприје и уђем у шуму. Газда јави у главни сталаг да сам покрао јаја и да сам побегао. Молим децу да ме превезу чамцем. Неће. Пређем некако реку. Полицајац ме стигне на друму. Слажем да радим код другог газде. Преварим тако и двојицу из патроле. Трећи ме препозна.

Саслушао ме један официр. Прешо триста километара. Саслушао ме за јаја. Каже: „Да си био исправан ти би му вратио песницом по носу. Отрпео си, био си кривац. Не можемо да ти опростимо”.

Три дана проведем у затвору. Французи ми дају бисквите у џеп. Нема хране, флаша воде, ћебе, кибла. Затвор у подруму. Појео сам оно што сам добио од Француза. Дође стражар, кажем да нећу да идем код газде. А он ће: „Ако те буде ударио, дођи и кажи”. Сачекао ме пред шталом. И даље је имао пизму. Пошао сам да сипам воду свињама. Шутнуо ме је у задњицу. Псовао сам га. Док је отишао за пушку, ја одем у сталаг.

Преместе ме код једног грађевинског снабдевача. Био човек без грешке. Звао се Зим Хујнеа. „Што му ниси дао песницу?” - каже нови газда. Имали смо цивилно одело од газде и бицикле. Онда нас тужу и прекомандују у град. По-

Заробљеник Спасоје Милошевић у сталагу 10 Б

купе нам кофере. Сместу ми да гурам пепео колицима, као комунално, да се одржава чистоћа. Био сам ожењен, имао сам две ћерке.

Пређем у месару која је радила за фронт. Било нас стотина. Могло да се једе колико оћеш. Само не можеш ништа да изнесеш. Имао сам једну дуванску кутију. Ту ставим сала, узмем упаљач, не може да ме открије... Љубав? Било је тога и за уши да заденеш. Женски ко мрава. Ал једног Пољака су, богами, стрељали.

Нема рата, престале борбе. Тели су да нас повучу. Нису успели. Били смо у једном згради кад су наишли Енглези и Американци. Бацали су нам цигарете и чоколаде. Ајде у град. Сиђемо там у касарне. Провели смо ту три - четири месеца. Док смо чекали повратак, најбоље смо проживели, били смо потпуно слободни.

Енглези нас ставу у класне вагоне. Берлин, Минхен, Јесенице. Ту видим партизане с петокраком. У Београду сам сазнао да ми је отац умро, а брат погинуо. Тако се завршило моје ропство.

Кући сам стиго двадесетог септембра четрдесет и пете. Затеко сам мајку, жену и ћерке Јелену и Марију. После годину дана родио ми се син Драгољуб. Рођени брат ми се исто звао Драгољуб. Мобилисали га у четнике, водио борбу у Аранђеловцу са партизанима. Ту га заробу и узму га за војника. Погинуо је у Срему. Пријавио сам се у одбор. Примила ме једна жена афежејка. Нова власт ме није мучила.

Спасоје Милошевић је рођен седамнаестог новембра деветсто и деветнаесте године у Малој Врбици. У школу ишао у Амерић, учитељ му се звао Душан Батрићевић. Отац Тихомир земљорадник, мајка Даринка из фамилије Ђорђевић, из Баба. Кумови Живковићи из Кораћице. Преци пореклом од грчке границе. Били некад Недељковићи.

У следећем броју:

Велимир ЂОРЂЕВИЋ (1919), Велика Крсна

**ПОЦРКАЛИ БИ ОД ГЛАДИ
ДА НИЈЕ БИЛО ПАКЕТА**

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗДАЈЕМ једнособан, по потреби може и двособан, намештен стан, код ДИС-а.
011/7923-206, 064/305-46-10

ИЗНАЈМЉУЈЕМ собе у улици Краља Петра I у Младеновцу, повише улаза у Селтерс бању. Погодно и за особе са инвалидитетом.
011/8230-929

ИЗНАЈМЉУЈЕМ трособну, намештену, опремљену кућу, са гаражом, на месец дана, 800 до 1000 евра, са мојим трошковима, или на дуже по договору. Младеновац, тихо породично насеље „Тозино воће“, близу центра, гимназије и поред нове продавнице „Макси“ Улица Момчила Живојиновића.
063/310-205

ИЗДАЈЕМ студио 27м², подесан за све козметичке делатности, масажу, тетоважу... Приземље, центар Младеновца, Краља Петра I 200. Обезбеђено једно паркинг место.
063/399-163, 065/40-953-50, 065/911-68-64

ИЗНАЈМЉУЈЕМ смештаје различитог комфора на више локација у Младеновцу. Најповољније за 4 или више особа, месец и дуже цена 5 евра дан/ноћ по госту.
063/310-205

ИЗНАЈМЉУЈЕМ смештај за самце и теренске раднике.
011/8240-478, 060/3115-312

ИЗДАЈЕМ собе преко пута бање Селтерс, 4.000 динара по госту дан, месечни закуп 250 евра по особи, Краља Петра I.
063/310-205

СТАНОВИ КУПОВИНА - ПРОДАЈА

КУПУЈЕМ двособни стан у Младеновцу, пожељно стара градња. Приземље или први спрат.
064 15 333 85

ПРОДАЈЕМ двособни стан стара градња, са две терасе, парно грејање, трећи спрат центар, Краља Петра I 189.
063/464-340

ПРОДАЈЕМ нов стан, 59м² први спрат, или мењам за мањи. Шумадијска 2/Б. Има паркинг.
063/8272-636

ПРОДАЈЕМ стан 51м² у улици Вука Караџића 48/2, приземље.
064/20-81-094

ПРОДАЈЕМ двособан стан 47м², ужи центар Младеновца, улица Његошева, трећи спрат, новија градња, гас, паркинг.
065/8222-605

КУЋЕ ПРОДАЈА - КУПОВИНА

ПРОДАЈЕМ кућу у Рајковцу 85м² са предсобљем 90м², монофазна струја, интернет, 6 ари плаца, 4,5 км. од Младеновца.
061/204-03-62

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици, 96м², 30 ари плаца. Цена по договору.
064/484-52-04

ПРОДАЈЕМ кућу у Влашком Пољу са 10 ари плаца. Градска вода, трофазна струја, помоћни објекти, бунар, двотарифно бројило, могућност прикључка на гас. Цена на упит.
064/911-52-35, 065/911-52-35

ПРОДАЈЕМ породичну кућу на одличној локацији у Младеновцу ул. В. Караџића укупне површине 214м² (корисне 190), ушущкана и склоњена од буке са прелепим малим двориштем (2 ара). Кућа је квалитетно грађена, потпуно изолована „сендвич зидом“, са етажним грејањем на гас, укњижена. Од куће је могуће направити три стамбене јединице. Кућа је тренутно вртића. Цена: 750евра /м². Услужни контакт: 064/258-40-47, Вибер: 063/366-676

ПРОДАЈЕМ кућу у Хајдук Вељковој, на бањи Селтерс, 47 ари плаца два помоћна објекта. Усељива. Цена 150.000€. 060/6900-207

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици 100м² и плац 83 ара. Поред асфалта, гас и улично светло.
060/188-69-99

ПРОДАЈЕМ две куће: 1 км од Младеновца: 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школа, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату.
063/8021-979

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипорекса. Цена по ару 500€. 064/167-10-34

ПРОДАЈЕМ плац од 60 ари у Рајковцу, 61583., раван. Вода, гас, улично светло, аутобуска станица. Грађевинска зона, може парцелизација.
064/499-1720

ПРОДАЈЕМ плацеве од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра. 063/256-169, 064/142-94-98

ПРОДАЈЕМ плац од 6 ари у Рајковцу, улица Васе Пелагића.
064/593-85-45

ПРОДАЈЕМ њиву или део њиве од 50 ари у Малом Пожаревцу у грађевинској зони. У близини прикључак за воду, струју и гас. Поред пута са тврдом подлогом. Цена по договору.
066/930-25-74

ПРОДАЈЕМ плац од 20 ари у Рајковцу, 50 м од окретнице лин. број 3, сунчан.
061/264-88-49

ПРОДАЈЕМ парцелу број 3216, 0,41 ха грађевинско земљиште, дозвољена градња испод земље 6, а изнад 4 спрата. Трофазна струја, канализација, градска вода. Цена 1950 € по ару. Младеновац, ул Бранислава Петронијевића.
060/53-00-517

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица.
065/8222-605

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посебна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут до плаца, струја, вода, гас...
065/8222-605

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици - Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, артечки бунар, урађен кап-кап систем са природним падом.
065/8222-605

ПОСАО

ПОТРЕБАН сарадник на раду око смештаја, за месечну плату, по сату и на проценат.
063/310-205

ПОТРЕБАН мајстор за покривање крова лимом, површине 80м².
064/5888-669

ПОТРЕБНА спремачица, 500 динара сат, исплата одмах.
063/310-205

РАЗНО

ПРОДАЈЕМ центрифугу за мед, прохром, у супер стању, цена 160€ и бочну косачицу ИМТ, половна, за 250€. 065/573-56-95 (Јагњило)

ПРОДАЈЕМ полован, очуван, тресед, бордо боја са 3 јастучета. Повољно.
064/326-68-83

ПРОДАЈЕМ точак за Југо 1+1 са гумама 145 /80 /R13. Једна летња а друга зимска. Цене по комаду 2.500 динара.
060/501-2478, 064/052-0001

ПРОДАЈЕМ ТА пећи Магнохром од 3 и 4 KW.
011/7923-206.064/305-46-10

ПРОДАЈЕМ Фиат Мултиплу, у возном стању. Цена по договору.
064/4845-204

ПРОДАЈЕМ компјутерски сто и столицу у одличном стању; два штампача и мини линију. Цена по договору.
064/2650-259

КУПОН бр. 524

важи за ЈЕДАН мали оглас
Цена огласа без купона 200 дин.

Dušan Marinović

eKnjiga

DRESURA PASA

Pitanja & Odgovori

Početni
i srednji nivo!

Ponašanje, psihologija, kućno vaspitanje
i obuka pasa svih rasa. Korak po korak.

www.natura.rs